

emetre la sentència 337/1994 en la qual avalava –amb l'excepció de dos magistrats que van emetre un vot particular– el sistema d'immersió lingüística: «... en ser el català matèria curricular i llengua de comunicació en l'ense-

nyament, s'assegura que la seva cooficialitat es tradueixi en una realitat social efectiva; la qual cosa permetrà corregir situacions de desequilibri heretades històricament i excloure que aquesta llengua ocupi una posició margi-

nal o secundària.»

La sentència argumentava que cap dels articles de la llei d'immersió qüestionats no fossin inconstitucionals i advertia que la cooficialitat del castellà i el català a Catalunya no implicava que

els pares tinguessin dret a exigir i a escollir una de les dues llengües com a llengua vehicular per a l'ensenyament. Una qüestió que, deia el tribunal, havia de decidir l'administració competent. En aquest cas, la Generalitat. Ai-

L'aranès, vehicular

DAVID MARÍN

A la Val d'Aran s'aplica des de fa 27 anys el sistema d'ensenyament català però amb la particularitat que la llengua vehicular en què tots els alumnes, sigui quina sigui la seva llengua familiar, fan la seva primera immersió lingüística és l'aranès, variant de l'occità que es parla a la vall i que des del 2010 és oficial a tot Catalunya gràcies a una llei del Parlament que el govern de l'Estat espanyol ha impugnat davant del seu Tribunal Constitucional. Així, fins ara els alumnes reben la major part de les classes en aranès, tot i que gradualment se'ls va introduint també el català i el castellà fins que al final de l'etapa escolar obligatòria dominen perfectament les tres llengües. Els professors que volen exercir a la vall han de demostrar la seva capacitat en aranès. Es pot obtenir a la Universitat de Barcelona, a la Universitat de Lleida i a Vielha. Pel veïnatge i les relacions comercials amb l'Estat francès, gairebé tots els alumnes tenen també nocions molt avançades de francès. Els aranesos presumeixen amb raó de ser un dels pobles més poliglòts de l'Estat i a la vall ha causat una gran sorpresa la decisió del govern espanyol de presentar recurs contra la llei que protegeix precisament la més feble de les llengües. Perquè la situació idíl·lica que viu l'aranès a les aules s'acaba tot just els alumnes surten de l'escola. L'aranès no té mitjans de comunicació que hi donin suport i només és llengua habitual d'un 22% de la població. La més habitual a la vall és el castellà, llengua habitual d'un terç de la població, i la tercera llengua és el català, amb un 18%.

Optatiu a la Franja

DAVID MARÍN

A les comarques de la Franja de Ponent el català és assignatura optativa en algunes escoles i instituts. La resta de les classes es fan en castellà. La presència del català depèn que la demani la comunitat educativa de cada centre. El govern d'Aragó paga els professors de català, als quals reconeix la titulació tant de la Generalitat catalana com la valenciana o del govern balear. S'hi imparteixen dues hores a la setmana als alumnes que la demanen, i els que no, aprofiten aquella hora per a repàs d'altres assignatures. Això ha motivat queixes més d'un cop per part dels defensors del català, ja que provoca que, quan algun alumne no va prou bé i necessita reforç, el primer que se sacrifica és el català. Els qui opten perquè els fills aprenguin català a l'escola o institut no ho fan per militància en la llengua pròpia, tot i que alguns també, sinó perquè és una llengua útil per anar a estudiar després a la Universitat de Lleida o a Barcelona. Aquesta mínima presència del català a l'escola és fruit de la demanda que van fer el 1984 diversos alcaldes de la Franja. De tant en tant grups anticatalanistes atiatos des de Saragossa critiquen l'ensenyament del català a la Franja amb l'argument que els llibres i l'estàndard de llengua que s'hi ensenya és el de Barcelona, molt diferent, segons ells, al de la Franja. Es tracta d'un escrúpol lingüístic que no tenen en el cas del castellà, ja que mai no ha generat cap problema que els llibres de text siguin fets a Barcelona o a Madrid i que el model de llengua castellana també sigui l'estàndard.